

Forslag til budsjett 2022 Handlings- og økonomiplan 2022–2025

Forslagstiller **Nei til Bomring**, ved Anders K. Lunde, gruppeleder

Oversikt – økte inntekter og utgifter sammenlignet med rådmannens forslag

Budsjettforslag - Nei til Bomring 30.11.2021					
		2022	2023	2024	2025
Inntekter					
	Utbygginger gir høyere innbyggertall	5	17	39	57
	Utbyggerbidrag	1	5	30	30
	Utbytte	25	35	20	15
P02	Kontantstøtte 12-23 mnd	9	9	9	9
P14	Resterende kutt kompetansesenteret	4	4	4	4
P11	Redusert utskiftning av kantstein og kumlokk	3	3	3	3
P13	Fjerne klimarådgivere	3	3	3	3
	Redusert overtid pga økt grunnbemanning	3	4,5	6	7,5
	Sum inntekter	53	80,5	114	128,5
Utgifter					
P01	Reversere kutt innen skole	10,3	20,2	24,3	24,3
P02	Reversere kutt innen barnehage	9,8	20,6	34	37,5
P03	Stykning av spes.ped	1	1	1	1
P03	Rask psykisk helsehjelp	1	1	1	1
P03	Styrke PPT	1	1	1	1
P03	Tiltak mot ensomhet pga pandemien	1	1	1	1
P04-P06	Øke grunnbemanningen HSO	10	15	20	25
P06	Kvalitetssikring av mat til eldre	0	0	0	0
P07	Stykre ungdomspsykiatrien, helsestasj. ungd.	2	2	2	2
P09	Fritidskort	2	2	2	2
P11	1 time gratis kantsteinparkering	7	7	7	7
P11	Vasking feiing 1 gang til utenfor sentrum	3	3	3	3
	Sum utgifter	48,1	73,8	96,3	104,8
	Styrket resultat	4,9	6,7	17,7	23,7

Utgifter – Programområdene

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning (P01, P02, P03)

- Kutt i skole på grunn av demografi reverseres. Dette utgjør 10,3 millioner i 2022 og 20,2 millioner i 2023.
  - Selv om folketallet har sunket noe i det siste, er fallet i elevtall fordelt utover mange skoler og klasser. Prognosene for befolkningsutviklingen som

rådmannen legger til grunn, er det laveste anslaget, og langt under det boligbyggingen tilsier. Én elev her og der vil ikke berøre behovet for ressurser i de enkelte klassene. De store og uforholdsmessige kuttene som foreslås vil derfor gå utover de mest sårbare elevene, og øke antall barn som faller utenfor, i stedet for å ta tak i det tidlig. Vi kan ikke kutte i stillinger til støtte for sårbare barn når behovet er der.

- Kutt i barnehagene på grunn av demografi reverseres. Dette utgjør 9,8 millioner i 2022 og 20,6 millioner i 2023.
  - Tilsvarende som for skole. Å legge ned barnehagetilbud det sannsynligvis vil være behov for om få år, vil medføre store investeringsbehov.
- Rask psykisk helsehjelp (over 18 år) styrkes med 1 million
  - Barn og unge har tilgang til akutttiltak via barnevern og barne- og ungdomspsykiatrien. Dette er et tilbud kommunen må ha til voksne også. Er man i en desperat situasjon, skal man kunne møtes med omsorg i den fortvilte situasjonen man opplever.
- PP-tjenesten (pedagogisk-psykologisk tjeneste) styrkes med 1 million
  - Det har tidligere vært lang ventetid innen PPT, med over 10-måneders ventetid. Tidlig innsats i skolen er det viktigste grepet kommunen kan bidra med, for at barn skal slippe å falle utenfor allerede i en tidlig alder.
- Spesialpedagogikk styrkes med 1 million
- Tiltak mot ensomhet på grunn av pandemien. Det settes av 1 million til oppstart av tiltaket.
  - Innbyggere i alle aldre sliter med ensomhet etter en langvarig pandemi med restriktive tiltak, og på grunn av frykten for å bli smittet og syk.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg (P04, P05, P06, P07, P08)

- Økt grunnbemanning med 10 millioner i 2022 og 15 millioner i 2023
  - Det meldes om slitne ansatte og kommunen sliter med å ansette nok sykepleiere. For å snu trenden, og motvirke den store bruken av overtid og vikarer, samt presset på slitne ansatte, økes grunnbemanningen.
  - En gevinst ved økt grunnbemanning i tjenestene blir redusert behov for overtid og innleie. Dermed vil noe av kostnadene komme tilbake.
- Kvalitetssikring av mat til eldre
  - Kommunestyret og folkevalgte organer bør få servert akkurat den samme maten som de eldre får fra de kommunale storkjøkkenene, dersom det er middag servert i et møte. Administrasjonen bør sørge for jevnlig stikkprøver utenom folkevalgte møter. Vi forutsetter at dette kan gjøres innenfor dagens rammer.
- Ungdomspsykiatrien styrkes med 2 millioner
  - Blant annet innenfor Helsestasjon for ungdom kan det gjøres et arbeid for å heve nivået på tilbudet til unge som trenger hjelp eller noen å prate med.

Hovedutvalg for kultur, idrett og frivillighet (P09, P10)

- Fritidskortet drives videre i kommunal regi med en ramme på 2 millioner
  - Når regjeringen har valgt å avslutte KrF sitt gode tiltak for at alle barn skal kunne inkluderes i aktiviteter på fritiden, kan ordningen videreføres som en behovsprøvd ordning.

Hovedutvalg for tekniske tjenester (P11, P12, P13)

- 1 time gratis kantsteinparkering i Drammen sentrum, kostnad 7 millioner
  - Butikkene i Drammen sentrum sliter, opplever sviktende kundegrunnlag, og folk mister arbeidsplassene sine. At færre handler der kommunen har sitt desidert største kollektivknutepunkt, er også uheldig for miljøet. Vi ønsker å reversere den onde sirkelen der folk kjører ut av sentrum for å handle, og legge til rette for vekst i sysselsetting og aktivitet i det som er et vakkert og trivelig sentrum. Og det er fornuftig miljøpolitikk.
- Vasking/feing av veier tidlig mars/april, kostnad 3 millioner
  - Vi har lagt merke til at det feies og vaskes mer hyppig i sentrum av Drammen by, men at støv og grus blir liggende nært opp til mai de fleste andre steder. Omfanget av vasking og feing for å redusere svevestøv må trappes opp.

Inntekter

Veksten i innbyggertall er et for lavt anslag – dermed blir rammen for liten

- Vi legger inn en brøkdel av effekten til økt innbyggertall, som en konsekvens av utbyggingene av boliger kommunestyret har vedtatt. Utbygginger gir høyere innbyggertall og inntektsrammer med 5 millioner økte inntekter i 2022 og 17 millioner i 2023.
- Hoved forutsetningen i økonomi og handlingsplan er hvordan befolkningen til kommunen vil utvikle seg. Det kan se ut til at rådmannen har lagt seg på den laveste prognosen for befolkningsutvikling, nemlig SSB sin. Vårt spørsmål om igangsatte boligutbygginger og utbygginger i andre faser av behandling eller planlegging, er mangelfullt besvart.
- Et høyere innbyggertall betyr økte behov, og økte rammer. Rammetilskuddet og skatteinntektene blir høyere med flere innbyggere. På side 22 i Handlings- og økonomiplan 2022–2025 kan man se to andre alternativer som begge kommer høyere ut.
- En gjennomgang av ca 50 utviklinger at vi i 2022 kan se 500 eller flere ferdigstilte boenheter, og i 2023 langt flere. Drammen ligger an til en utbyggingstakt langt over rådmannens forutsetninger. Informasjon som er ganske åpent tilgjengelig i media, på utviklernes egne sider - og som er vedtatt politisk. Usikkerheten på meldte utbygginger er lavere dess lenger fram man ser.

- Med dagens boligmarked i Drammen, med skyhøye priser og stor etterspørsel, kan vi anta at det som blir ferdig, blir solgt og bebodd. Dette tilsvarer en befolkningsvekst på det dobbelte av SSB sine lave og usikre tall (ca 0,5% årlig). Enda høyere om man tar hensyn til familieboliger og frigjøring av eneboliger.

Utbyggerbidrag

- Profesjonelle utbyggere bidrar med en avgift på kr 1000 per kvm BRA.
- Besparelse/inntekt: vil kunne bidra med opp til 60 millioner kroner årlig, eller mer.
- Avhenger av sats per kvadratmeter og størrelsen på gjennomsnittsboligen.
- Gir en marginal reduksjon i avkastningen per kvm, og knapt noen økning i pris ut mot marked på grunn av den sterke konkurransen i boligmarkedet.
- Forslaget tar utgangspunkt i lavere utbygging enn planlagt og godkjent.
- Alternativet er å gjøre direkte avtaler med utbyggere. Men det sliter den sammenslåtte kommunen med å få til.
  - Utbyggingen Åsen Gård i Mjøndalen og Stomperudveien i Svelvik viser hvordan samarbeid med private kan skape vinn-vinn situasjoner for både Drammen kommune og utbygger.
- Føringsen av inntektene vil være avhengig av innretningen. Og vil uansett redusere behovet for avsetninger/overskudd fra driftsbudsjettet for å oppfylle egenfinansieringsgraden.
- Begrunnelse:
  - Dersom Drammen skal lykkes med en offensiv utvikling av kommunen, er vi nødt til å samarbeide med private for å kunne dekke lovpålagte oppgaver, samt frembringe tilfredsstillende samferdselsløsninger. Alternativet er en lavere takt på utbygginger. Dette er en vinn-vinn-situasjon.
  - Utbyggere som tjener store beløp på oppføring av boliger, og kan bidra med sosial og teknisk infrastruktur innenfor sine prosjekter. (Det er viktig her å ikke blande sammen utbygger/investor og entreprenør). Bærum kommune har i flere år benyttet denne metoden slik at private utbyggere bidrar med skoler, barnehager, veier og Fornebubanen. Men bidraget der ligger vesentlig høyere per kvadratmeter.
  - Bærum kommune har den 14.09.2018 fått samtykke fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til å inngå forhandlinger om sosial infrastruktur med ovennevnte grunneiere.
  - Bidraget vil kun i liten grad påføres boligkjøpere, da boligmarkedet er et velfungerende marked, og styres i stor grad av makroøkonomiske forhold og forhold innenfor en meget stor region, langt utover Drammen. Kun dersom det er monopolistiske forhold (eller korrupsjon) vil utbyggerbidraget kunne i stor grad legges på prisen boligkjøpere må betale.
- Siden dette tar tid å implementere, antar vi en beskjeden besparelse på avsetninger på kun 1 million i 2021, økende til 30 millioner i 2024. Som et forsiktig anslag.

Økt utbytte fra kommunens selskaper

- Utbytteforutsetningen for 2022 er lav sammenlignet med tidligere år
- Spesielt bør utbyttegrunlaget for strømselskapene Glitre og Vardar kunne ventes å øke kraftig med dagens høye strømpriser. Priser som forventes å vare inn i 2022, og gjennom sikring av inntekter understøtter sterkere resultater enn vanlig for 2021 og 2022.
- 25 millioner mer bør kunne hentes ut for 2022, 35 millioner for 2023

P02 Økt kontantstøtte til 1-åringer (12-23 måneder) til 10.000 per måned

- En plass for et barn som er ett år koster 230.000 året, mens kontantstøtte på 10.000 per måned, er 2.500 kroner mer enn dagens kontantstøtte. Den nye regjeringen legger opp til at kontantstøtten for barn mellom 18 og 24 måneder blir kuttet og erstattet med en småbarnstøtte.
- Eventuell forlenget permisjon for arbeidende vil nok bety at en vikar vil sitte i stillingen ett år lenger enn i dag. Dermed er nok skatteinntektene uendret.
- Om 100 familier velger å si ja til dette, sparer kommunen minst 9 millioner.

P14 Rådmannen bes opprettholde de vedtatte kuttene i rammen til kompetansesenteret i tråd med kommunestyrets vedtak. Inndekning: 4 millioner

- Så lenge det ikke er forelagt en egen sak med budsjett til kompetansesenteret, kan vi ikke se at det er vedtatt annet enn at det kuttes i en virksomhet kommunestyret ikke har god informasjon om hva brukes til.

P11 Redusert utskiftning av kantstein og kumlokk med 3 millioner

- Det meldes om en noe overdrevet aktivitet i utskiftning av kantstein. Det meldes også om utskiftning av kumlokk fordi de har gamle byvåpen. Vi kan ikke spare inn på viktige områder, for så å sløse på unødvendige utskiftninger på en slik måte.

P13 Kutte ut nyansatte rådgivere til virksomhet klima, innsparing 3 millioner

- Det virker råflott i dagens Drammen å opprette tre egne stillinger til klima, med de store behovene som finnes innenfor mange områder. Kloke hoder har vi behov for innen andre områder, og andre budsjetter.

Investeringer Verbalpunkter

Utbedring pendlerparkeringer

- Dersom folk skal velge tog, fremfor bil, spesielt i våre nærområder med til dels spredt bosetning, så må vi legge til rette for at de som trenger bil før og etter jobb også kan på enkelt vis parkere og ta toget.
- Etersom Bane NOR skal utvikle en stor eiendom i Nybyen, der det i dag er en midlertidig pendlerparkering ettersom Bane NOR har bygget ut den tidligere pendlerparkeringen til Drammen stasjon, foreslås det at Bane NOR pålegges å bygge pendlerparkering innenfor rammen av sin utbygging.

Åskollen ungdomsskole nødvendig i dag, og enda mer nødvendig om få år

- Tyngdepunktet for boligutviklinger i Drammen ligger langs aksene Åskollen/Tangen til Gulskogen via Strømsø. Enorme utbygginger som Knive-Lolland, Proffen Hageby, Skulpturen, Slippen, Tangenkaia, Godsallmenningen i Nybyen, Glassverket og Gulskogen Nord vil sammen med en rekke mindre utbygginger gi flere tusen boenheter i området, og mange tusen nye innbyggere. Spesielt Knive-Lolland med en stor andel boliger for familier med barn, og dermed gi en økt barneandel for innbyggerne på Åskollen.
- Planleggingen av skoler for innbyggerne må basere seg på at elevene har fullverdige skoler, ikke brakker. Vi må ha en fremtidsrettet utvikling som gjør Drammen attraktiv, med relativt kort vei til skolen, og som gir lokaler for aktive lokalsamfunn. Noe Åskollen mangler i dag, som eneste kommunedel uten egen ungdomsskole.